

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 237/2021-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou URBÁNI & Partners s. r. o., Skuteckého 17, Banská Bystrica, IČO 36 646 181, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ing. Michal Ševčík, PhD., proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne č. k. 2 Tos 157/2020-2241 zo 16. novembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkové okolnosti veci

1. Ústavnému súdu bola 14. januára 2021 doručená a podaním doručeným 8. februára 2021 doplnená ústavná sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne (ďalej aj „krajský súd“) č. k. 2 Tos 157/2020-2241 zo 16. novembra 2020 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

2. Z obsahu podanej ústavnej sťažnosti, jej doplnenia a príloh vyplýva, že sťažovateľ bol uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) č. k. 35 Tp 36/2018 z 19. mája 2018 podľa § 87 ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a), c) Trestného poriadku vzatý do väzby. Uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 1 Tpo 34/2018 z 12. júna 2018 bolo podľa § 194 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného poriadku zrušené uznesenie okresného súdu č. k. 35 Tp 36/2018 z 19. mája 2018 v časti výroku o vzatí do väzby z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku a súčasne podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku väzba sťažovateľa nebola nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka.

2.1. Uznesením okresného súdu č. k. 35 Tp 36/2018 z 20. novembra 2018 bola podľa § 76 ods. 3 Trestného poriadku u sťažovateľa predĺžená lehota trvania väzby do 16. apríla 2019 a súčasne boli podľa § 79 ods. 2 Trestného poriadku u sťažovateľa zmenené dôvody väzby tak, že u sťažovateľa je okrem dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku daný dôvod väzby aj podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku.

2.2. V trestnej veci vedenej pred okresným súdom pod sp. zn. 1 Tk 1/2014 bol sťažovateľ rozsudkom okresného súdu č. k. 1 Tk 1/2014 z 30. marca 2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 2 To 80/2017 z 28. novembra 2018 uznaný za vinného zo spáchania trestného činu vraždy v spolupáchateľstve podľa § 9 ods. 2 k § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení účinnom do 31. augusta 1999, za čo mu bol okrem iného uložený aj súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 15 rokov so zaradením pre jeho výkon do III. nápravno-výchovnej skupiny a jeho výkon mu bol nariadený Krajským súdom v Žiline 28. novembra 2018, na podklade čoho prokurátor Krajskej prokuratúry v Žiline príkazom č. k. Kv 8/18/5500-91 z 29. novembra 2018 prepustil sťažovateľa na slobodu s okamžitým nástupom do výkonu trestu.

3. Okresnému súdu bola 15. júla 2020 doručená na sťažovateľa obžaloba prokurátora Krajskej prokuratúry v Žiline č. k. Kv 8/18/5500-199 zo 14. júla 2020 pre obzvlášť závažný zločin úverového podvodu v spolupáchateľstve v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1, § 20 k § 222 ods. 1, ods. 5 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení účinnom v čase skutku (ďalej len „Trestný zákon“) a prečin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky v spolupáchateľstve podľa § 20 k § 352 ods. 1 Trestného zákona. Trestná vec sťažovateľa je na okresnom súde vedená pod sp. zn. 47 T 73/2020. Prokurátor Krajskej prokuratúry v Žiline v obžalobnom návrhu poukázal na skutočnosť, že sťažovateľ sa v čase podania obžaloby nachádza vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Leopoldov, ktorého výkon mu mal skončiť 2. decembra 2020, pričom súčasne uviedol, že v prípade prepustenia sťažovateľa na slobodu je u neho daný naliehavý dôvod väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku s poukazom na § 71 ods. 3 písm. d) Trestného poriadku a navrhol rozhodnúť o jeho vzatí do väzby.

3.1. Uznesením okresného súdu č. k. 47 T 73/2020-2225 z 28. septembra 2020 bol sťažovateľ podľa § 72 ods. 2 v spojení s § 71 ods. 3 písm. d) Trestného poriadku z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku vzatý do väzby. Krajský súd uznesením č. k. 2 Tos 157/2020-2241 zo 16. novembra 2020 rozhodol podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku o zrušení uznesenia okresného súdu č. k. 47 T 73/2020-2225 z 28. septembra 2020 a sám podľa § 72 ods. 2 v spojení s § 71 ods. 3 písm. d) Trestného poriadku rozhodol o vzatí sťažovateľa do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Krajský súd vo veci konal po tom, ako Najvyšší súd Slovenskej republiky (na návrh sťažovateľa na delegáciu veci) uznesením č. k. 1 Ndt 18/2020 z 27. októbra 2020 podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku rozhodol o odňatí trestných vecí sťažovateľa vedených Krajským súdom v Žiline pod sp. zn. 3 Tos 87/2020, sp. zn. 3 Tos 88/2020 a sp. zn. 3 Nto 7/2020 a ich prikázaní Krajskému súdu v Trenčíne. Postupu krajského súdu predchádzalo aj uznesenie okresného súdu č. k. 47 T 73/2020-2238 z 28. septembra 2020 o nevyhlásení sudkyne pre prípravné konanie z prejednávania veci, a to na podklade vznesenej námietky zaujatosti.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Argumentáciu sťažovateľa v podanej ústavnej sťažnosti je možné rozdeliť do niekoľkých rovín.

4.1. V prvej rovine namieta nezákonný postup sudkyne pre prípravné konanie, ktorá uznesením č. k. 47 T 73/2020-2238 z 28. septembra 2020 rozhodla o svojom nevyklúčení z rozhodovania vo veci na podklade sťažovateľom podanej námietky zaujatosti a predtým uznesením č. k. 47 T 73/2020-2225 z 28. septembra 2020 rozhodla podľa § 72 ods. 2 v spojení s § 71 ods. 3 písm. d) Trestného poriadku o vzatí sťažovateľa do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Sťažovateľ tvrdí, že krajský súd si protirečí, ak *„niekoľkokrát vo svojom uznesení poukazuje na nutnosť zrušiť uznesenie OS ZA zo dňa 28.9.2020 v celom rozsahu, nakoľko bolo vydané v rozpore so zákonom – na strane druhej, Krajský súd v Trenčíne vo svojom rozhodnutí okrem iného poukazuje pri svojom rozhodovaní na uznesenie, resp. na pôvodné konanie samosudkyne Okresného súdu v Žiline sp. zn. 47T/73/2020, ktorým bol obžalovaný vzatý do väzby.“*. Podľa názoru sťažovateľa je takýto postup krajského súdu porušením zákona, keďže *„je nepochybné, že predmetné uznesenie OS-ZA nikdy nenadobudlo zákonnú, legálnu formu považuje sa predmetné uznesenie ako keby ani neexistovalo, resp. ide o nulitný právny akt, na ktorý nie je možné prihliadať. Napriek tomu, že predmetné uznesenie OS-ZA nikdy nenadobudlo zákonnú a legálnu formu, Krajský súd v Trenčíne v uznesení, na základe ktorého bol obžalovaný vzatý do väzby naňho vo svojom odôvodnení poukazuje, resp. na pôvodné konanie samosudkyne.“*. V ďalšom sťažovateľ dopĺňa, že dôsledkom nezákonnosti uznesenia okresného súdu č. k. 47 T 73/2020-2225 z 28. septembra 2020 je, že všetky dôkazy a postupy získané nezákonným, resp. nepripustným spôsobom musia byť vylúčené. Zároveň nemožno použiť ani ďalšie dôkazy, ktoré boli získané priamo alebo nepriamo ako výsledok takéhoto postupu. Podľa názoru sťažovateľa ak bol dôkaz postihnutý absolútnou neúčinnosťou, je takouto absolútnou neúčinnosťou postihnutý aj na to nadväzujúci každý úkon trestného konania.

4.2. V druhej rovine svojej argumentácie sťažovateľ namieta to, že nebol v konaní pred krajským súdom, ktorý rozhodol o jeho vzatí do väzby po tom, ako zrušil uznesenie okresného súdu č. k. 47 T 73/2020-2225 z 28. septembra 2020, osobne vypočutý, čím tak mal krajský súd konať v rozpore s § 72 ods. 2 Trestného poriadku a porušiť ním označené práva, keďže mu týmto postupom malo byť znemožnené predložiť krajskému súdu svoje argumenty svedčiacie proti jeho väzobnému stíhaniu. V tejto súvislosti sťažovateľ namieta porušenie princípu rovnosti zbraní a kontradiktórnosti konania. Podľa názoru sťažovateľa postupom krajského súdu, ktorý rozhodol o jeho vzatí do väzby „kabinetným spôsobom“ tak *„stratil možnosť akejkoľvek obrany pred rozhodnutím o väzbe.“*. Na túto argumentáciu sťažovateľa nadväzuje aj sťažnostná námietka spočívajúca v pochybení krajského súdu, ktorý ani len neupovedomil sťažovateľa o konaní o jeho vzatí do väzby, a to aj napriek tomu, že obhajkyňa sťažovateľa požiadala o takéto upovedomenie súdom samostatným písomným podaním.

4.3. Napokon sťažovateľ vytkol krajskému súdu nedostatočné odôvodnenie jeho rozhodnutia o nenahradení jeho väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka, čím tak *„porušil ústavnú ochranu osobnej slobody sťažovateľa aj neexistenciou odôvodnenia svojho názoru o nedostatočnosti nahradenia väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka.“*

5. Na podklade predostretej argumentácie sťažovateľ v ústavnej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„Základné právo [redacted]... nebyť pozbavený slobody inak, než zo zákonných dôvodov podľa čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Ústavy SR a článku 5 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Dohovoru, podľa čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy SR uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2Tos/157/2020 zo dňa 16.11.2020 porušené bolo.

Zrušuje sa uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2Tos/157/2020 zo dňa 16.11.2020 a obžalovaný sa prepúšťa na slobodu.“

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

III.1. Právomoc ústavného súdu:

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Dňa 1. marca 2019 nadobudol účinnosť zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

8.1. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.2. Relevantná právna úprava:

9. Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

9.1. Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.

10. Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom.

10.1. Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania.

10.2. Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

11. Podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že:

c) bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

12. Podľa § 71 ods. 3 písm. d) Trestného poriadku ak bol obvinený prepustený z väzby, môže byť v tej istej veci vzatý do väzby, ak bol prepustený z väzby preto, že nastúpil do výkonu trestu odňatia slobody a sú konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú niektorý z dôvodov väzby podľa odseku 1.

13. Podľa § 72 ods. 2 Trestného poriadku konať a rozhodovať možno len o väzbe osoby, proti ktorej bolo vznesené obvinenie. Odôvodnenie rozhodnutia o väzbe obsahuje aj uvedenie skutkových okolností, o ktoré sa výrok rozhodnutia o väzbe opiera. O väzbe koná a rozhoduje súd a v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie, ktorý nie je pri vymedzení dôvodov väzby návrhom prokurátora viazaný. O sťažnosti proti rozhodnutiu súdu alebo sudcu pre prípravné konanie o väzbe koná a rozhoduje nadriadený súd. Pred rozhodnutím o väzbe musí byť obvinený vypočutý; o čase a mieste výsluchu sa vhodným spôsobom upovedomí prokurátor, obvinený a jeho obhajca, ak je dosiahnuteľný. Predseda senátu alebo sudca pre prípravné konanie vypočuje obvineného a potom umožní prísediacim alebo sudcom, prokurátorovi a obhajcovi položiť obvinenému otázky týkajúce sa rozhodnutia o väzbe; bez výsluchu obvineného možno rozhodnúť o väzbe len vtedy, ak obvinený výslovne požiadal, aby sa konalo v jeho neprítomnosti alebo ak zdravotný stav obvineného neumožňuje jeho výsluch. Zástupca záujmového združenia alebo iná osoba ponúkajúca záruku alebo peňažnú záruku sa upovedomí o výsluchu, ak je to potrebné. Návrhy a žiadosti prokurátora sa bezodkladne doručia obvinenému a žiadosti obvineného alebo iných osôb podané v jeho prospech prokurátorovi tak, aby sa k nim prokurátor a obvinený mali možnosť pred rozhodnutím o väzbe vyjadriť; to platí aj o dôvodoch, pre ktoré má súd rozhodnúť o predĺžení celkovej lehoty väzby podľa § 76a.

14. Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku ak nezamietne nadriadený orgán sťažnosť, zruší napadnuté uznesenie, a ak je podľa povahy veci potrebné nové rozhodnutie, rozhodne vo veci sám.

15. Podľa § 301 Trestného poriadku na neverejnom zasadnutí rozhoduje senát tam, kde nie je zákonom predpísané, že sa rozhoduje na hlavnom pojednávaní alebo na verejnom zasadnutí.

15.1. Podľa § 302 ods. 1 Trestného poriadku neverejné zasadnutie sa koná za stálej prítomnosti všetkých členov senátu a zapisovateľa.

15.2. Podľa § 302 ods. 2 Trestného poriadku iné osoby sú z účasti na neverejnom zasadnutí vylúčené; pri rozhodovaní o väzbe má právo zúčastniť sa na neverejnom zasadnutí aj prokurátor, obvinený a jeho obhajca; pri rozhodovaní o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe môže predseda senátu účasť týmto osobám umožniť. Predseda senátu postupuje pri zabezpečovaní účasti prokurátora, obvineného a obhajcu podľa § 72 ods. 2.

15.3. Podľa § 304 ods. 1 Trestného poriadku ak treba na neverejnom zasadnutí vykonať dôkaz, vykoná sa prečítaním zápisnice alebo iných písomností alebo oboznámením vecného dôkazu alebo zvukového, obrazového alebo obrazovo-zvukového záznamu, v prípade potreby aj jeho predvedením na technickom zariadení. Súčasťou tohto dôkazu je aj správa o tom, akým spôsobom a kým bol záznam vyhotovený alebo získaný.

III.3. Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu:

16. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 100/04, III. ÚS 135/04, II. ÚS 151/09) vyplýva, že na konanie o väzbe je aplikovateľný čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, v ktorých sú implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 ústavy uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (III. ÚS 7/00, I. ÚS 100/04). Z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Inými slovami, v zmysle judikatúry ústavného súdu bez rozhodnutia všeobecného súdu nemožno považovať väzbu za zákonnú (I. ÚS 187/07, III. ÚS 16/09). Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať *ratio decidendi* na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich za väzbu a proti nej, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy (III. ÚS 271/07).

17. Každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (I. ÚS 165/02, II. ÚS 55/98, I. ÚS 177/03, III. ÚS 7/00, I. ÚS 115/07, I. ÚS 187/07). Otázka, či je väzba zákonná, má byť vyriešená nielen s poukazom na vnútroštátny zákon, ale aj na znenie dohovoru (III. ÚS 79/02, III. ÚS 77/05), s ktorým musí byť v súlade vrátane všeobecných princípov obsiahnutých v ňom výslovne alebo implikovane [pozri obdobne napr. rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veciach Winterwerp proti Holandsku z 24. 10. 1979, séria A, č. 33, s. 19 – 20, bod 45 a Baranowski proti Poľsku z 28. 3. 2000, č. 28358/95, bod 51].

17.1. Ústavný súd zároveň považuje za potrebné zdôrazniť, že v každom jednotlivom prípade tvrdeného porušenia základného práva na osobnú slobodu je povinný pri svojom rozhodovaní prihliadať na konkrétne okolnosti preskúmvanej veci (II. ÚS 353/06, II. ÚS 142/07, II. ÚS 80/08, I. ÚS 59/2016, taktiež aj rozsudky ESLP vo veciach Letellier proti Francúzsku z 26. 10. 1991, Annuaire, č. 207; Navarra proti Francúzsku z 23. 11. 1993, Annuaire, č. 273-B a ďalšie).

18. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že právomoc ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa berie do väzby, bolo vznesené

obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval súd, obvinený bol vzatý do väzby pre konkrétne skutočnosti, resp. že osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby. Teda úlohou ústavného súdu je sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd (III. ÚS 271/07, II. ÚS 464/2011).

18.1. Do obsahu právomoci ústavného súdu však nepatrí preskúmať postup, ako aj správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ktorý viedol k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby. Tento postup skúma opravný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je funkčne usporiadaný na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov osvedčujúcich použitie takéhoto zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní (II. ÚS 76/02). Teda ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nekoná ako súd tretej alebo štvrtej inštancie, ale jeho úlohou je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02).

19. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 168/05).

III.4. Uznesenie krajského súdu č. k. 2 Tos 157/2020-2241 zo 16. novembra 2020:

20. Krajský súd vo svojom napadnutom uznesení k dôvodom väzby sťažovateľa uviedol:

„Krajský súd dospel k záveru, že dôvody pre vzatie obžalovaného do tzv. preventívnej väzby už v pôvodnom konaní, v rámci ktorého bol - ako je už uvedené aj vyššie - na osobitnom procesnom úkone obžalovaný samosudkyňou riadne a zákonu zodpovedajúcim spôsobom vypočutý a bola mu daná možnosť k veci vypovedať (č.l. 2192-2194), boli správne založené na konkrétnych skutočnostiach odôvodňujúcich nielen záver, že v prípravnom konaní doposiaľ vo veci vykonané dôkazy odôvodňovali podozrenie, že skutok, pre ktorý bolo obžalovanému [REDAKOVANÉ] vznesené obvinenie, bol spáchaný, má znaky stíhaného trestného činu (obzvlášť závažný zločin úverového podvodu v spolupáchateľstve v štádiu pokusu podľa 14 ods. 1 Tr. zák., § 20 Tr. zák. a § 222 ods. 1, ods. 5 písm. a/ Tr. zák.), tiež podozrenie, že ho spáchal obžalovaný [REDAKOVANÉ] a že z jeho povahy, zo spôsobu, akým mal byť spáchaný i z okolností negatívne charakterizujúcich osobu obžalovaného a jeho správanie bola dostatočne odôvodnená obava, že v prípade ponechania na slobode (resp. v prípade podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody) bude pokračovať v trestnej činnosti, teda z následkov uvedených v ustanovení § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Existencia dôvodného podozrenia, že obžalovaný [REDAKOVANÉ] skutok, pre ktorý bolo proti nemu vznesené obvinenie a následne podaná obžaloba, spáchal

a že tento vykazuje znaky stíhaného obzvlášť závažného zločinu úverového podvodu v spolupáchateľstve v štádiu pokusu podľa 14 ods. 1 Tr. zák., § 20 Tr. zák. a § 222 ods. 1, ods. 5 písm. a/ Tr. zák., sa podľa názoru súdu druhého stupňa doteraz vo veci vykonanými dôkazmi nevyklúčila, naďalej ja daná a založená na dôkladnom zhodnotení vo veci doteraz vykonaných dôkazov v prípravnom konaní, svedčiacich pritom v neprospech obžalovaného. Z týchto dôkazov predovšetkým usvedčujúce výpovede svedkyne [REDAKOVANÉ], ale tiež dôvodnosť podozrenia dokresľujúce výpovede svedkov a to [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a s týmito výpoveďami korešpondujúce listinné dôkazy obsiahnuté v trestnom spise, aj v tomto štádiu trestného konania naďalej v rovine závažného podozrenia a zároveň rozumnej istoty svedčia nielen pre záver o dôvodnosti podozrenia, že obžalovaný [REDAKOVANÉ] skutok, pre ktorý bolo proti nemu vznesené obvinenie a následne na neho podaná obžaloba, spáchal a že tento vykazuje znaky stíhaného obzvlášť závažného zločinu úverového podvodu v spolupáchateľstve v štádiu pokusu podľa 14 ods. 1 Tr. zák., § 20 Tr. zák. a § 222 ods. 1, ods. 5 písm. a/ Tr. zák., ale aj pre záver, že povaha stíhaného trestného činu, spôsob, akým mal byť spáchaný spolu s okolnosťami negatívne charakterizujúcimi osobu obžalovaného a jeho správanie, svedčiacich pritom aj o jeho sklonoch k páchaniu trestnej činnosti (obžalovaný [REDAKOVANÉ] bol rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 1Tk/1/2014 zo dňa 30.03.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 2To/80/2017 zo dňa 28.11.2018, uznaný za vinného zo spáchania trestného činu vraždy v spolupáchateľstve podľa § 9 ods. 2 k § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31.08.1999), tvoria naďalej konkrétne reálne skutočnosti preukazujúce hrozbu z pokračovania v páchaní trestnej činnosti obžalovaným. Existuje teda aj naďalej dôvodná obava, že v prípade jeho pobytu na slobode hrozí, že bude pokračovať v páchaní trestnej činnosti, z toho dôvodu je dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. d Tr. por. aj naďalej aktuálny. Krajský súd konštatuje, že obžalovaný je osoba s výraznými sklonmi k páchaniu trestnej činnosti, či už majetkového alebo násilného charakteru. Skutku, na základe ktorého bola podaná obžaloba prokurátorom, sa mal obžalovaný navyše dopustiť v čase trvania náhrady väzby formou probačného dohľadu v inej trestnej veci, a to v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 28T/53/2013. U obžalovaného je teda možné konštatovať dôvodnú obavu, že v prípade jeho ponechania na slobode bude v trestnej činnosti pokračovať, teda existencia dôvodov pre tzv. preventívnu väzbu.“

III.5. Porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu vo vzťahu k dôvodom väzby a postupu krajského súdu:

21. Ústavný súd po ústavnom prieskume napadnutého uznesenia krajského súdu konštatuje, že z jeho odôvodnenia vo vzťahu k zákonom predpokladanému dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nevyplýva nič, čo by signalizovalo arbitrárny alebo zjavne neopodstatnený výklad relevantnej zákonnej úpravy vo veci konajúcim krajským súdom s dôsledkom porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru. Ústavný súd konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia Trestného poriadku podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, a jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov

podporených vykonaným dokazovaním, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné.

21.1. Zo záverov, ku ktorým dospel krajský súd pri posudzovaní podmienok väzby sťažovateľa v jeho trestnej veci, pritom nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení Trestného poriadku, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Krajský súd podporil dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku jeho zákonným pomenovaním a na podporu svojich záverov poukázal na konkrétne skutočnosti vyplývajúce z dosiaľ vykonaných úkonov v prípravnom konaní, ktorých sumarizáciu predostrel prokurátor Krajskej prokuratúry v Žiline v podanej obžalobe.

22. V tejto súvislosti krajský súd zdôraznil, že sťažovateľ sa mal podľa dosiaľ zistených a dôkazmi dosiaľ nevyvrátených skutočností dopustiť obzvlášť závažného zločinu úverového podvodu v spolupáchateľstve v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1, § 20 k § 222 ods. 1, ods. 5 písm. a) Trestného zákona a prečinu falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky v spolupáchateľstve podľa § 20 k § 352 ods. 1 Trestného zákona. Tejto trestnej činnosti sa mal sťažovateľ dopustiť v čase, keď v inej trestnej veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 28 T 53/2013 mu bola nahradená väzba práve dohľadom probačného a mediačného úradníka, pričom v čase podania návrhu na jeho opätovné vzatie do väzby sa sťažovateľ nachádzal vo výkone trestu odňatia slobody pre trestný čin vraždy na podklade rozsudku okresného súdu č. k. 1 Tk 1/2014 z 30. marca 2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 2 To 80/2017 z 28. novembra 2018. Na podklade uvedeného krajský súd považoval sťažovateľa za recidivistu páchajúceho násilnú a majetkovú trestnú činnosť a aj v predošlých trestných stíhaniach a odsúdeniach videl konkrétne skutočnosti zakladajúce dôvodnú obavu pred páchaním trestnej činnosti v budúcnosti pri jeho ponechaní na slobode.

22.1. Krajský súd sa takisto venoval aj skúmaniu materiálnych podmienok preventívnej väzby v predmetnej trestnej veci sťažovateľa spočívajúcich v dôvodnosti vedeného trestného stíhania, pričom poukázal na konkrétne vykonané dôkazy, ktoré podľa podanej obžaloby potvrdzovali dôvodnosť vedeného trestného stíhania aj v konaní pred súdom. Išlo o výsluchy svedkov, a to [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a s týmito výpoveďami korešpondujúce listinné dôkazy obsiahnuté v trestnom spise.

22.2. Dôvodné podozrenie predpokladá existenciu faktov alebo informácií, ktoré by objektívnemu pozorovateľovi umožnili úsudok o tom, že konkrétna osoba mohla spáchať trestný čin, pričom jeho dôvodnosť závisí vždy od všetkých okolností každého konkrétneho prípadu (Fox, Cambell a Hartley proti Veľkej Británii z 30. 8. 1990, Michalko proti Slovenskej republike z 21. 12. 2010, body 112 a 113). Konanie musí vykazovať znaky, ktoré v danom čase podľa platného vnútroštátneho práva napĺňajú skutkovú podstatu trestného činu (Lukanov proti Bulharsku z 20. 3. 1997), a musí byť jasné, o aký konkrétny trestný čin ide (Berkay proti Turecku z 1. 3. 2001). Taktiež z rozhodovacej činnosti EŠP vo vzťahu k čl. 5 ods. 3 dohovoru (napr. Wemhoff proti Nemecku z 27. 6. 1968, Sériá A, č. 7, s. 24 – 25, § 12; Stogmüller proti Rakúsku z 11. 11. 1969, Sériá A, č. 9, s. 40, § 4; Ringeisen proti Rakúsku zo 16. 7. 1971, Sériá A, č. 13, s. 42, § 104; Letellier proti Francúzsku z 26. 6. 1991, Sériá A, č. 207, § 35; Punzelt

proti Českej republike z 25. 4. 2000, č. 31315/96, § 73 a Jecius v proti Litve z 31. 7. 2000, č. 34578/97, § 93) vyplýva, že dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu je *conditio sine qua non* pre väzbu.

23. Na záver teda ústavný súd uzatvára, že právne závery odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu korešpondujú so skutkovými zisteniami a tieto zistenia nie sú výsledkom svojvôle (majú totiž logickú podobu, pričom argumenty sú jasne vysvetlené a sú súčasne dostatočne zrozumiteľné), ale komplexného zhodnotenia všetkých skutkových okolností významných pre rozhodovanie o väzobnej otázke. Ústavný súd súčasne zastáva názor, že krajským súdom prezentovaná interpretácia jednotlivých ustanovení aplikovaných právnych noriem (príslušných ustanovení Trestného poriadku týkajúcich sa väzobného rozhodovania) nijako nepopiera ich účel ani zmysel a má teda z hľadiska ich ústavnej konformnosti akceptovateľnú podobu.

24. Z predostretých úvah krajského súdu je zrejmé, že boli výsledkom jeho autonómnych úvah o potrebe väzobného stíhania sťažovateľa a nedošlo tak k sťažovateľom predostretej chybe v jeho postupe spočívajúcej v tom, že pri svojich záveroch by odkazoval na závery uznesenia okresného súdu č. k. 47 T 73/2020-2225 z 28. septembra 2020, ktoré zrušil z procesných dôvodov (nevyčkanie konajúcej sudkyne na právoplatnosť rozhodnutia o jej nevyhlásení), aj keď podotkol, že jeho vlastné (a ním odôvodnené) závery na otázku väzby nie sú od záverov uznesenia okresného súdu odlišné a že sťažovateľ sa mal pred rozhodnutím o väzbe možnosť pred konajúcou sudkyňou k veci vyjadriť. Naopak, krajský súd, vychádzajúc z § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, vo veci rozhodol vlastným uznesením č. k. 2 Tos 157/2020-2241 zo 16. novembra 2020, v ktorom prezentoval svoje úvahy k interpretácii väzobných dôvodov v sťažovateľovom prípade. Takým postupom v súlade so zákonom krajský súd neporušil základné práva sťažovateľa, keďže mohol zistený nedostatok napraviť vlastným postupom (na ktorý bol kompetenčne vybavený). V tomto kontexte je potrebné poukázať na rozdiel medzi odvolacím konaním a obmedzeniami, ktoré sú pre vlastné rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej (bez vrátenia veci súdu prvého stupňa) ustanovené v § 322 (najmä ods. 3) Trestného poriadku, a zjednodušeným modelom rozhodovania v sťažnostnom konaní, keď je nadriadený súd vždy oprávnený rozhodnúť sám [pri rovnocennosti alternatív uvedených v § 194 ods. 1 písm. a) a b) Trestného poriadku]. Naopak, v prípade rozhodnutia o vzatí do väzby [§ 72 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku] je vrátenie veci súdu prvého stupňa podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku vylúčené samotným týmto ustanovením, čo podmieňuje vlastné rozhodnutie sťažnostného súdu po zrušení sťažnosťou napadnutého uznesenia [podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, k čomu aj v posudzovanej veci došlo].

24.1. Uvedený záver zodpovedá aj ustálenej rozhodovacej činnosti ESLP, podľa ktorej nedostatok pri uplatňovaní niektorých zo záruk spravodlivého súdneho konania napr. na prvostupňovom súde môže byť korigovaný konaním na druhostupňovom súde (Le Compte, Van Leuven a De Meyere z 23. 6. 1981, Adolf proti Rakúsku z 26. 3. 1982, Feldbrugge proti Holandsku z 29. 5. 1986), ku ktorým dospel na podklade vykonaného dokazovania postupom podľa § 304 ods. 1 Trestného poriadku.

24.2. Úlohou ústavného súdu ako nezávislého orgánu ochrany ústavnosti je skúmať ústavne kautely postupu orgánov verejnej moci a z nich plynúce závery vyjadrené v jednotlivých individuálnych právnych aktoch z pohľadu toho, či neprekračujú rámec ich ústavnej udržateľnosti v konfrontácii

so skutkovými a s právnymi okolnosťami tej-ktorej veci. K takému ich prekročeniu ústavný súd pri posúdení namietaného postupu krajského súdu nedospel. Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť v tejto jej časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

25. Sťažovateľ namieta porušenie princípu rovnosti zbraní a kontradiktórnosti konania v postupe krajského súdu, ktorý ho pred rozhodnutím o vzatí do väzby nevypočul a ani neupovedomil o čase a mieste konania neverejného zasadnutia, na ktorom rozhodol o jeho vzatí do väzby.

26. Ústavný súd vo svojej judikatúre (II. ÚS 108/08, IV. ÚS 186/09, II. ÚS 266/2013) už uviedol, že súdne konanie v súvislosti s rozhodovaním o zákonnosti väzby musí poskytovať určité garancie procesnej povahy, ktoré sú vyjadrené v čl. 6 ods. 1 dohovoru. So zreteľom na to, že čl. 6 ods. 1 dohovoru sa nevzťahuje na konanie a rozhodovanie o väzbe, procesné záruky uvedené v odseku 1 nemožno bez ďalšieho uplatniť aj v prípade čl. 5 ods. 1 dohovoru. Z doterajšej judikatúry však vyplýva, že určité základné procesné záruky sa musia poskytovať aj v konaní podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru, i keď nemusia byť nutne rovnaké ako tie, ktoré vyplývajú z čl. 6 ods. 1 dohovoru pri rozhodovaní vo veci samej.

26.1. V každom prípade musí mať osoba vo väzbe možnosť predložiť argumenty a dôvody proti svojmu ponechaniu vo väzbe vrátane všetkých okolností týkajúcich sa jej dôvodnosti a zákonnosti (III. ÚS 198/05, II. ÚS 18/2013, II. ÚS 266/2013), pričom judikatúra sa prikláňa k tomu, že obvinený musí byť súdom vypočutý. Vždy musí byť zaručená kontradiktórnosť konania a rovnosť zbraní.

27. V teoretickej rovine je možné uviesť, že z judikatúry ESĽP vyplýva, že princíp rovnosti zbraní znamená, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej situácie, než v ktorej je protistrana. Právo na kontradiktórne konanie znamená, že procesné strany musia dostať príležitosť nielen predložiť všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale i zoznámiť sa so všetkými ďalšími dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa k nim (rozsudok ESĽP zo 4. 6. 2002 vo veci Komanický proti Slovenskej republike, body 45 a 46, rozsudok ESĽP z 13. 1. 2015 vo veci Trančíková proti Slovenskej republike).

28. Taktiež ústavný súd sa už skoršie vyslovil (III. ÚS 198/05), že osoba vo väzbe musí mať v každom prípade možnosť predložiť súdu argumenty a dôvody proti svojmu ponechaniu vo väzbe a vyjadriť sa ku všetkým okolnostiam týkajúcim sa jej dôvodnosti a zákonnosti. Musí jej byť daná možnosť vyjadriť sa k tvrdeniam protistrany (prokurátora) o odôvodnenosti trvania väzby a vyvracať ich. Pre tento účel jej nemôže byť odopreté právo oboznámiť sa s dôkazmi a skutočnosťami, o ktoré by sa malo opierať rozhodnutie súdu o väzbe (kontradiktórnosť konania). Procesný postup súdu musí zabezpečiť, aby bola obvinenému/obžalovanému v týchto smeroch poskytnutá rozumná príležitosť obhajovať svoje záujmy za podmienok, ktoré ho nepostavia do podstatne nevýhodnejšej pozície v porovnaní s druhou stranou (princíp „rovnosti zbraní“). Zabezpečenie kontradiktórnej povahy konania a rešpektovanie princípu „rovnosti zbraní“ predstavujú základné procesné garancie uplatniteľné vo veciach týkajúcich sa pozbavenia osobnej slobody väzbou.

29. V prvom rade je potrebné konštatovať, že sťažovateľ bol v konaní pred okresným súdom vypočutý 28. septembra 2020 za prítomnosti svojej obhajkyne, pričom sa obmedzil na všeobecné námietky proti svojmu väzobnému stíhaniu pred okresným súdom, keďže je trestne stíhaný v inej veci za podplácanie sudcov na okresnom súde (nie podplácanie konajúcej sudkyne), ďalej sa odmietol k veci vyjadrovať a požiadal o odvedenie z pojednávacej miestnosti (aj po opätovnom poučení podľa § 72 ods. 2 Trestného poriadku). Za sťažovateľa predniesla výhrady proti jeho väzobnému stíhaniu jeho obhajkyňa v konečnom návrhu. Pokiaľ v konaní o ústavnej sťažnosti tento postup okresného súdu sťažovateľ namieta s tým, že súd si mal pred pokračovaním vo výsluchu bez jeho prítomnosti zabezpečiť jeho výslovný súhlas, je zrejmé, že sa svojho výsluchu zúčastnil až do momentu, keď vypovedať odmietol. Táto okolnosť sama osebe nemohla ovplyvniť povinnosť súdu rozhodnúť o jeho väzbe. Nedostatok identifikovaný krajským súdom ako predčasné rozhodnutie sudkyne okresného súdu bol potom reparovaný vlastným rozhodovaním tohto (nadriadeného) súdu v konaní o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe (bod 24 tohto odôvodnenia).

29.1. V nadväznosti na uvedené vyznievajú námietky sťažovateľa o tom, že mal byť osobne vypočutý v konaní pred krajským súdom, v spojení aj s okolnosťami uvedenými v predchádzajúcom bode ako formálne, nespôsobilé materiálne zasiahnuť do jeho práv. Krajský súd pri rozhodovaní o väzbe sťažovateľa disponoval zápisnicou o jeho výsluchu z 28. septembra 2020, z ktorej sú zrejmé výhrady proti jeho väzobnému stíhaniu prezentované obhajkyňou sťažovateľa v konečnom návrhu ako reakcia na návrh prokurátora na vzatie do väzby. Pred rozhodnutím o väzbe sťažovateľa krajský súd disponoval aj ním podanou sťažnosťou z 1. októbra 2020 proti uzneseniu okresného súdu č. k. 47 T 73/2020-2225 z 28. septembra 2020, z ktorej vyplývajú námietky proti postupu a rozhodnutiu okresného súdu. Zo stránky materiálnej interpretácie čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy v spojení s čl. 5 ods. 3 dohovoru a v spojení s § 302 ods. 1 Trestného poriadku tak bol zachovaný princíp kontradiktórnosti a rovnosti zbraní v postupe krajského súdu. Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť v tejto jej časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

III.6. Porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu vo vzťahu k nahradeniu väzby:

30. Pokiaľ ide o výklad samotného pojmu „záruka“ v zmysle čl. 5 ods. 3 dohovoru, z doterajšej judikatúry treba vyvodiť, že má autonómny obsah, ktorý je nezávislý od terminológie používanej vo vnútroštátnom práve. Zárukou treba rozumieť akýkoľvek prostriedok prípustný podľa vnútroštátneho práva, ktorý je miernejší ako obmedzenie osobnej slobody a ktorý je zároveň spôsobilý zabezpečiť účasť obvineného na pojednávaní.

30.1. Z judikatúry EŠLP k čl. 5 ods. 3 druhej vete dohovoru vyplýva, že čl. 5 ods. 3 dohovoru síce nepriznáva jednotlivcovi absolútne právo byť prepustený na záruku, ale umožňuje mu žiadať o prepustenie na slobodu s poskytnutím záruky. Súdnym orgánom vzniká v tejto súvislosti povinnosť zvážiť, či sa poskytnutím určitej záruky dosiahne rovnaký účel, aký bol sledovaný vzatím osoby do väzby. Pri posudzovaní jej opodstatnenosti má záruka prednosť pred pokračovaním väzby (I. ÚS 239/04, II. ÚS 38/05, II. ÚS 60/08). Naostatok by v rozpore s dohovorom bolo, ak by vnútroštátne právo vylučovalo v prípade niektorých trestných činov vôbec

možnosť záruky (Caballero proti Spojenému kráľovstvu z 8. 2. 2000, S. B. C. proti Spojenému kráľovstvu z 19. 6. 2001).

30.2. Ak osoba pozbavená osobnej slobody požiadala o nahradenie väzby zárukou, je súd rozhodujúci o väzbe povinný sa s touto žiadosťou náležite vysporiadať (I. ÚS 100/04, I. ÚS 239/04, II. ÚS 240/06), pričom súd alebo sudca pre prípravné konanie rozhodujúci o väzbe je oprávnený (a vzhľadom na preferenciu osobnej slobody vyplývajúcu z čl. 5 ods. 1 dohovoru aj povinný) skúmať, či účel väzby nemožno rovnako dobre dosiahnuť ponechaním alebo prepustením obvineného na slobodu za súčasného dozoru probačného a mediačného úradníka, a to aj v prípade, že takýto návrh nebol výslovne uplatnený.

31. Ustanovenie § 80 ods. 1 Trestného poriadku umožňuje súdu alebo sudcovi pre prípravné konanie ponechať obvineného na slobode alebo ho prepustiť na slobodu, ak súčasne prijme záruku záujmového združenia alebo dôveryhodnej osoby [písm. a)], ak súčasne prijme sľub obvineného [písm. b)] alebo „s ohľadom na osobu obvineného a povahu prejednávaného prípadu možno účel väzby dosiahnuť dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným“ [písm. c)]. Ďalšie ustanovenie § 81 ods. 1 Trestného poriadku umožňuje to isté, ak súčasne prijme peňažnú záruku obvineného alebo inej osoby. Ústavný súd už v náleze sp. zn. IV. ÚS 346/08 dospel k záveru, že všetky tieto prostriedky treba považovať za „záruky“ v zmysle čl. 5 ods. 3 druhej vety dohovoru. Z uvedených ustanovení tak vyplýva, že slovenské právo pozná štyri prostriedky nahradenia väzby: tri z nich sú závislé od iniciatívy obvineného alebo tretích osôb stojacich mimo súdu, súčasne však existuje minimálne jeden taký prostriedok, ktorý nie je závislý od iniciatívy obvineného, a to dohľad probačného a mediačného úradníka (zhodne už citovaný nález IV. ÚS 346/08).

32. Krajský súd skúmal v sťažovateľovom prípade aj možnosti nahradenia väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka s negatívnym výsledkom predovšetkým s odkazom na osobu samotného sťažovateľa, ktorého vyhodnotil ako recidivistu páchajúceho opakovane násilnú a majetkovú trestnú činnosť, a povahu prejednávaného prípadu s akcentom na okolnosť, že je stíhaný pre obzvlášť závažný zločin úverového podvodu v spolupáchateľstve v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1, § 20 k § 222 ods. 1, ods. 5 písm. a) Trestného zákona a trestnej činnosti sa dopustil v čase, keď mu bola väzba vo veci vedenej pod sp. zn. 28 T 53/2013 nahradená práve dohľadom probačného úradníka.

33. Z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavný súd nespochybnil zákonné obmedzenie vyplývajúce z § 80 ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorého je možné väzbu osoby obvinenej z obzvlášť závažného zločinu nahradiť ponúknutou zárukou, sľubom alebo dohľadom, len ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu. Aplikáciu uvedenej zákonnej úpravy ústavný súd vo viacerých svojich rozhodnutiach (I. ÚS 113/08, III. ÚS 387/2010, II. ÚS 466/2012, IV. ÚS 559/2012, I. ÚS 132/2013, II. ÚS 149/2014 alebo III. ÚS 431/2015) zhodnotil ako ústavne akceptovateľnú a rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov, ktoré v prípadoch, o aké pri stíhaní za obzvlášť závažné zločiny ide, pre nahradenie väzby zárukami väzbu nahradzujúcimi vyžadovali existenciu výnimočných okolností prípadu, nepovažoval za arbitrárnu.

33.1. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že pokiaľ v rámci svojej rozhodovacej činnosti ústavný súd vyslovil porušenie čl. 5 ods. 3 dohovoru, resp. čl. 17 ústavy v súvislosti s rozhodovaním o väzbe obvinených, k vyhoveniu sťažnosti a vysloveniu porušenia niektorého

z označených práv pristúpil v zásade len v prípadoch, v ktorých všeobecné súdy opomenuli rozhodnúť o žiadosti o nahradenie väzby zárukou (I. ÚS 100/04, I. ÚS 239/04, IV. ÚS 215/2010). V konečnom dôsledku krajský súd neopomenul o tomto druhu náhrady väzby vzhľadom na jeho nenávrhovú povahu rozhodnúť (negatívne) z úradnej povinnosti.

34. Ústavný súd na základe uvedených skutočností a dôvodov, ako aj s prihliadnutím na svoju judikatúru, podľa ktorej možno za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie, pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v tejto jej časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.7. Porušenie práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy:

35. Sťažovateľ namietol aj porušenie práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy. V tejto súvislosti však vo vzťahu ku krajskému súdu nepredkladá žiadnu právne relevantnú argumentáciu, ale sa koncentruje na postup okresného súdu a jeho uznesenie č. k. 47 T 73/2020-2238 z 28. septembra 2020, ktoré bolo následne uznesením krajského súdu č. k. 2 Tos 158/2020 zo 16. novembra 2020 zrušené. Krajský súd týmto postupom a svojím napadnutým uznesením korigoval nesprávny postup okresného súdu, pričom vo veci sám a autonómne rozhodol. Aj keď sa vyskytol relevantný nedostatok v prvostupňovom konaní (s dôsledkom následnej delegácie trestnej veci sťažovateľa Okresnému súdu Martin uznesením krajského súdu č. k. 2 Nto 12/2020-2248), bol reparaovateľný v konaní o sťažnosti (aj tu je potrebné odkázať na bod 24 tohto odôvodnenia). Pred týmto rozhodovaním Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. k. 1 Ndt 18/2020 z 27. októbra 2020 podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku rozhodol o odňatí trestných vecí sťažovateľa vedených Krajským súdom v Žiline pod sp. zn. 3 Tos 87/2020, sp. zn. 3 Tos 88/2020 a sp. zn. 3 Nto 7/2020 a ich prikázaní Krajskému súdu v Trenčíne.

36. Tento postup bol v plnej miere naplnením aj judikatúry ústavného súdu (napríklad č. k. II. ÚS 116/2011 zo 6. októbra 2011). O tom, že krajský súd bude vo veci konať a rozhodovať ako súd sťažnostný rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky. O osobe zákonného sudcu (sudcov) z tohto uhla pohľadu nie je pochybnosť, pričom takým spôsobom bolo odstránené aj skoršie pochybenie okresného súdu v predmetnom konaní, ktoré z dôvodu procesného výsledku konania o väzbe (rozhodnutia o tejto otázke napadnutým uznesením krajského súdu) nie je podstatné. Na podklade uvedeného ústavný súd odmieta aj túto časť ústavnej sťažnosti sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.8. K namietanému porušeniu čl. 5 ods. 4 dohovoru a čl. 5 ods. 1 dohovoru:

37. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti namietal porušenie čl. 5 ods. 4 dohovoru v súvislosti s jeho vzatím do kolúzne väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že čl. 5 ods. 4 dohovoru tým, že osobám pozbaveným slobody zaručuje právo iniciovať konanie, v ktorom môžu spochybníť zákonnosť pozbavenia slobody, dáva týmto osobám právo aj na to, aby po začatí takého konania bolo súdom urýchlene rozhodnuté o zákonnosti pozbavenia slobody a nariadené jeho ukončenie, ak sa ukáže ako nezákonné (rozsudky ESĽP vo veci Rehbock proti Slovinsku z 28. 11. 2000, Vodeničarov proti Slovenskej republike z 21. 12. 2000, § 33 – § 36).

37.1. Článok 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 dohovoru sa vzťahuje na rozhodovanie o vzatí do väzby. Naproti tomu procesné pravidlá týkajúce sa skúmania dôvodnosti ďalšieho trvania väzby sú *ratione materiae* súčasťou čl. 5 ods. 4 dohovoru. Keďže v danom prípade ústavný súd nepreskúmaval podmienky ďalšieho trvania väzby sťažovateľa (napríklad na podklade podanej žiadosti o prepustenie z väzby), ale jeho samotné vzatie do kolúznej väzby, aplikácia čl. 5 ods. 4 dohovoru v danom prípade nie je možná, keďže sa na túto situáciu vecne nevzťahuje. Tá je pokrytá čl. 5 ods. 1 písm. c) v spojení s čl. 5 ods. 3 dohovoru.

37.2. V nadväznosti na tento záver ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť v časti týkajúcej sa porušenia čl. 5 ods. 4 dohovoru podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

37.3. Vo vzťahu k čl. 5 ods. 1 dohovoru ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ nevymedzil, porušenie ktorého z tam uvedených ustanovení namieta, a preto túto časť podanej ústavnej sťažnosti odmieta z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí podľa § 56 ods. 1 písm. c) zákona o ústavnom súde v spojení s § 123 ods. 1 písm. c) zákona o ústavnom súde.

38. Vzhľadom na odmietnutie podanej ústavnej sťažnosti ako celku ostalo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími v nej uvedenými návrhmi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2021

Libor Duľa
predseda senátu